

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 2Tos/68/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5921010259
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marcela Malatká
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5921010259.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marcely Malatkej a sudcov JUDr. Eriky Bebčákovej a Mgr. Anny Mihálikovej, prejednal na neverejnom zasadnutí konanom dňa 27. októbra 2021 sťažnosť odsúdeného F. P. proti uzneseniu Okresného súdu Ružomberok, sp.zn. 1Nt/35/2021 zo 6.9.2021, a takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť odsúdeného F. P. z a m i e t a .

odôvodnenie:

Senát Okresného súdu Ružomberok uznesením, sp.zn. 1Nt/35/2021 zo dňa 6.9.2021 rozhodol podľa § 411 ods. 1 Tr. por. a § 9 ods. 2, ods. 4 písm. c) Zákona č. 475/2005 Z.z. tak, že návrh odsúdeného F. P., nar. XX.X.XXXX v C., naposledy bytom X. č. XXX, toho času vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Ružomberok, na zmenu spôsobu výkonu trestu odňatia slobody z ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Žilina, sp.zn. 29T/66/2006 zo dňa 10.8.2006, právoplatným dňa 10.8.2006, zamietla.

Svoje rozhodnutie okresný súd odôvodnil v podstate s poukazom na nasledovné:

Odsúdený F. P. si aktuálne vykonáva trest odňatia slobody vo výmere 25 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia, ktorý mu bol za trestný čin podľa § 241 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. uložený rozsudkom Okresného súdu Žilina, sp.zn. 29T/66/2006 zo dňa 10.8.2006, právoplatným dňa 10.8.2006.

Odsúdený návrh na zmenu spôsobu výkonu trestu z ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia odôvodnil dobou doposiaľ vykonaného trestu odňatia slobody, pričom vyslovil presvedčenie, že by rád postúpil, mal voľnejšie podmienky a väčší kontakt s rodinou formou návštev.

Po dokazovaní vykonanom na verejnom zasadnutí senát okresného súdu dospel k záveru, že u odsúdeného F. P. nie sú splnené zákonné podmienky na vyhovieň jeho návrhu a rozhodnutie o zmene spôsobu výkonu trestu odňatia slobody z ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia podľa § 9 ods. 2 Zákona č. 475/2005 Z.z. V zmysle tohto zákonného ustanovenia, ak odsúdený zaradený do ústavu s vyšším stupňom stráženia plní program zaobchádzania, môže mu súd zmeniť spôsob výkonu trestu preradením do ústavu s nižším stupňom stráženia.

Na pozitívne rozhodnutie o zmene spôsobu výkonu trestu odňatia slobody do ústavu s nižším stupňom stráženia nie je právny nárok, ide o nárok fakultatívny.

Odsúdený má síce vykonanú príslušnú časť trestu odňatia slobody, nespĺňa však ďalšiu zákonnú podmienku, ktorá musí byť splnená súčasne a síce plnenie programu zaobchádzania.

Zo správy riaditeľa príslušného ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom si odsúdený trest odňatia slobody aktuálne vykonáva v maximálnom stupni stráženia, vyplýva, že odsúdený v maximálnom

stupni stráženia spolupracuje čiastočne pri plnení programu zaobchádzania v bodoch edukácia a aktivity vo voľnom čase. Stanovené ciele programu zaobchádzania v bode zaradovanie do práce, vzťahy s vonkajším svetom a iné metódy a postupy zaobchádzania plní. Celkovo stanovené ciele programu zaobchádzania plní však len čiastočne. Nemožno obísť povahu a závažnosť odsúdenia, výmeru uloženého trestu, dobu, po ktorú má odsúdený ešte trest odňatia slobody vykonávať, ako ani kriminálnu minulosť odsúdeného. V prípade odsúdeného sa jedná o špeciálneho recidivistu, v minulosti už bol odsúdený za rovnakú trestnú činnosť. Napriek dlhodobým výkonom trestu odňatia slobody, ktoré mu boli uložené za predchádzajúcu trestnú činnosť, sa zo svojho konania nepoučil. Správanie odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody nebolo vždy na požadovanej úrovni, a to najmä počas absolvovania ochrannej ústavnej sexuologickej liečby, ako to vyplýva z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Ružomberok. Za celú dobu výkonu trestu odňatia slobody má odsúdený „len 6 odmien“. V prípade vyššie uvedeného sa jedná o tak závažné skutočnosti pre rozhodnutie súdu o návrhu odsúdeného, že i napriek odporúčaniu zástupcu ústavu na výkon trestu odňatia slobody bolo potrebné návrh odsúdeného zamietnuť.

Proti tomuto uzneseniu podal sťažnosť odsúdený F. P. ihneď po jeho vyhlásení priamo do zápisnice o verejnom zasadnutí. Zhlásenú sťažnosť odsúdený zdôvodnil písomným podaním doručeným Okresnému súdu Ružomberok dňa 12.10.2021, a to nasledovne:

Pokiaľ mu súd v zamietajúcom uznesení vytyka jeho minulosť, k tomuto uvádza, že už si vykonal trest odňatia slobody v trvaní 16 rokov a veľakrát oľutoval, čoho sa dopustil, stále to ľutuje. Návrh podal z dôvodu, aby mal voľnejší prístup k rodine formou návštev. Z tohto dôvodu si aj podal sťažnosť. Minulosť už nevráti, ľutuje, čoho sa dopustil.

Prokurátor sa k dôvodom sťažnosti odsúdeného písomne nevyjadril.

Krajský súd v Žiline na podklade podanej sťažnosti v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť a zákonnosť napadnutého uznesenia, ako i konanie, ktoré mu predchádzalo. Pri skúmaní prihliadol i na chyby, ktoré sťažnosťou vytykané neboli a ktoré by mohli spôsobiť nesprávnosť sťažnosťou napadnutého rozhodnutia. Následne zistil, že sťažnosť odsúdeného F. P. bola podaná v zákonom stanovenej lehote, oprávneným subjektom, avšak nie je dôvodná.

Krajský súd primárne uvádza, že okresný súd v súdnej veci postupoval dôsledne, v súlade s ustanovením § 2 ods. 10 Tr. por. Povinnosť vyplývajúca z citovaného ustanovenia, teda povinnosť zistiť skutkový stav veci náležite a v takej kvalite, aby o ňom nevznikli dôvodné pochybnosti, platí aj pre rozhodovanie o ktorejkoľvek otázke, ktorú treba v trestnom konaní riešiť. Náležite teda musí byť zistené aj to, či odsúdený spĺňa zákonné podmienky pre rozhodnutie o zmene spôsobu výkonu trestu odňatia slobody, konkrétne, či odsúdený má vykonanú príslušnú časť trestu odňatia slobody a súčasne, či odsúdený plní program zaobchádzania. Z týchto zistení je potom potrebné vychádzať pri rozhodnutí.

Vo veci konajúcomu súdu prvého stupňa nemožno vytknúť žiadne pochybenie v konaní, ktoré predchádzalo vyhláseniu napadnutého uznesenia. Konajúci súd prvého stupňa zároveň dokazovaním na verejnom zasadnutí vytvoril dostatočný skutkový základ pre rozhodnutie o návrhu odsúdeného na zmenu spôsobu výkonu trestu odňatia slobody. Rozhodol vecne správne a zákonne, keď návrh odsúdeného F. P. na zmenu spôsobu výkonu trestu odňatia slobody z ústavu s maximálnym stupňom stráženia na ústav so stredným stupňom stráženia zamietol. Krajský súd sa preto v týchto smeroch stotožňuje s presvedčivým a správne odôvodneným rozhodnutím prvostupňového súdu a v podrobnostiach naň odkazuje, nakoľko rozhodnutia súdu prvého stupňa a nadriadeného sťažnostného súdu tvoria jednotu a pri existencii správneho a podrobne zdôvodneného rozhodnutia súdu prvého stupňa sťažnostný krajský súd nevidí dôvod v tomto svojom rozhodnutí znovu opakovať správne dôvody rozhodnutia súdu prvého stupňa. Úlohou sťažnostného súdu, po preskúmaní vecnej správnosti a zákonnosti napadnutého rozhodnutia, ako aj konania ktoré mu predchádzalo, je ďalej reagovať na sťažnostné námietky odsúdeného.

Krajský súd na úvod pripomína, že odsúdený F. P. si aktuálne vykonáva trest odňatia slobody vo výmere 25 rokov v ústave na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia (pôvodne III. nápravno-výchovná skupina), ktorý mu bol uložený za spáchanie trestného činu znásilnenia podľa § 241 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 1.1.2006, spĺňajúc podmienky uvedené v

ustanovení § 43 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 1.1.2006, rozsudkom Okresného súdu Žilina, sp.zn. 29T/66/2006 zo dňa 10.8.2006, právoplatným dňa 10.8.2006. Odsúdený výkon trestu odňatia slobody nastúpil dňa 10.8.2006, predpokladaný koniec trestu je 10.8.2031. Odsúdený už aj v minulosti žiadal o zmenu spôsobu výkonu trestu odňatia slobody preradením z ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, pričom tento jeho predchádzajúci návrh bol uznesením Okresného súdu Ružomberok, sp.zn. 1Nt/25/2020 zo dňa 29.7.2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline, sp.zn. 1Tos/66/2020 zo dňa 29.9.2020, právoplatným dňa 29.9.2020, zamietnutý.

Podľa § 9 ods. 4 písm. c) Zákona č. 475/2005 Z.z. o výkone trestu odňatia slobody, odsúdený môže podať návrh o zmenu spôsobu výkonu trestu preradením len do ústavu s nižším stupňom stráženia po vykonaní polovice trestu, ak bol zaradený do ústavu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 9 ods. 2 vyššie uvedeného zákona, ak odsúdený zaradený do ústavu s vyšším stupňom stráženia plní program zaobchádzania, môže mu súd zmeniť spôsob výkonu trestu preradením do ústavu s nižším stupňom stráženia, to neplatí pre odsúdeného na doživotný trest.

Ako vyplýva z vyššie citovaných zákonných ustanovení, u odsúdeného súd môže rozhodnúť o zmene spôsobu výkonu trestu odňatia slobody z vyššieho do nižšieho stupňa stráženia, ak má vykonanú príslušnú časť trestu a súčasne odsúdený vo vyššom stupni stráženia musí plniť program zaobchádzania. Aj keď odsúdený F. P. má vykonanú príslušnú časť trestu odňatia slobody pre vyhovie jeho žiadosti, odsúdený nespĺňa ďalšiu zákonnú podmienku, ktorá musí byť splnená kumulatívne (súčasne) a síce, odsúdený vo vyššom (maximálnom) stupni stráženia plní program zaobchádzania len čiastočne, ako to vyplýva zo správy ústavu na výkon trestu odňatia slobody vypracovanej pre potreby tohto konania. Konkrétne odsúdený čiastočne spolupracuje pri plnení stanoveného programu zaobchádzania v bodoch edukácia a aktivity vo voľnom čase. Stanovené ciele programu zaobchádzania v bode zaraďovanie do práce, vzťahy s vonkajším svetom a iné metódy a postupy zaobchádzania plní. U odsúdeného boli zistené aj ďalšie skutočnosti, pre ktoré sú tu vážne pochybnosti, že odsúdený bude program zaobchádzania plniť v nižšom, a to strednom stupni stráženia. Odsúdený bol už v minulosti, pred týmto výkonom trestu odňatia slobody, vo výkone trestu odňatia slobody pre rovnakú úmyselnú a závažnú trestnú činnosť. V miernejších stupňoch stráženia, v ktorých si odsúdený trest odňatia slobody v minulosti vykonával (a to konkrétne najskôr v I. nápravno-výchovnej skupine a následne v II. nápravno-výchovnej skupine) zjavne nebol dostatočným spôsobom naplnený účel trestu spočívajúci v náprave a prevýchove odsúdeného, keď odsúdený sa opätovne dopustil rovnakej úmyselnej a závažnej trestnej činnosti, pre ktorú si aktuálne vykonáva trest odňatia slobody v maximálnom stupni stráženia. Ako ďalej vyplýva zo správy ústavu na výkon trestu odňatia slobody, správanie odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody nebolo vždy na požadovanej úrovni, v tomto smere u odsúdeného boli opakovane zistené nedostatky tak, ako to podrobne popísal zástupca ústavu v písomne podanej správe. Nedostatky v správaní odsúdeného boli dokonca zistené aj počas výkonu ústavného ochranného liečenia počas výkonu trestu odňatia slobody. Od naposledy zistených nedostatkov v správaní odsúdeného v najprísnejšom stupni stráženia doposiaľ neuplynula dostatočne dlhá doba na to, aby osoba odsúdeného dávala reálnu záruku, že odsúdený počas dlhšieho časového obdobia dokáže riadne dodržiavať ústavný poriadok a správať sa na požadovanej úrovni, osobitne v miernejšom stupni stráženia. Totožná žiadosť odsúdeného o zmenu spôsobu výkonu trestu odňatia slobody mu bola právoplatne v minulosti zamietnutá dňa 29.9.2020 (konanie vedené na Okresnom súde Ružomberok pod sp.zn. 1Nt/25/2020). Z obsahu pripojeného spisu bolo zistené, že u odsúdeného aj v prípade tohto predchádzajúceho konania bola v správe ústavu konštatovaná čiastočná spolupráca pri plnení programu zaobchádzania. Teda ohľadne plnenia programu zaobchádzania u odsúdeného od naposledy ústavom vypracovanej správy pre potreby rozhodovania o zmene spôsobu výkonu trestu odňatia slobody nedošlo k žiadnej zmene v pozitívnom smere, nakoľko aj v rámci tohto vedeného konania o aktuálnom návrhu odsúdeného ústav znovu konštatuje, že odsúdený čiastočne spolupracuje pri plnení stanoveného programu zaobchádzania.

Krajský súd potom uzatvára, že odsúdený nespĺňa zákonné podmienky na rozhodnutie o zmene spôsobu výkonu trestu odňatia slobody preradením z ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, a je teda plne na mieste rozhodnutie o zamietnutí jeho návrhu na zmenu spôsobu výkonu trestu odňatia slobody. Odsúdený ani v rámci

podanej sťažnosti neuviedol žiadne také relevantné skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zmenu vecne správneho a zákonného rozhodnutia okresného súdu.

Krajský súd na záver poznamenáva, že ústav v rámci podanej správy na odsúdeného v súvislosti s týmto konaním uviedol, že u odsúdeného odporúča jeho preradenie do ústavu so stredným stupňom stráženia. V tejto súvislosti však krajský súd považuje za potrebné poznamenať, že súd nie je viazaný odporúčaním ústavu. Nakoľko bolo nepochybne tak okresným, ako aj krajským súdom zistené, že odsúdený nespĺňa zákonné podmienky pre zmenu spôsobu výkonu trestu odňatia slobody, neprichádza do úvahy iné ako zamietavé rozhodnutie súdu. Krajský súd tiež považuje za potrebné uviesť, že záverečné odporúčanie ústavu na preradenie odsúdeného do stredného stupňa stráženia ani nemá oporu v predchádzajúcich konštatovaniach ústavu v správe, keď v správe ústav výslovne uvádza, že odsúdený len čiastočne preukazuje splnenie podmienok k zmene spôsobu výkonu trestu. Ak odsúdený v najprísnejšom maximálnom stupni stráženia len čiastočne spolupracuje pri plnení stanoveného programu zaobchádzania a stanovené ciele programu zaobchádzania plní len čiastočne a predchádzajúci opakovaný výkon trestu odňatia slobody v nižších stupňoch stráženia si dostatočne u neho nespĺnil svoj účel, u odsúdeného aktuálne nemožno očakávať plnenie stanoveného programu zaobchádzania v miernejšom strednom stupni stráženia.

Z vyššie uvedených dôvodov krajský súd sťažnosť odsúdeného ako nedôvodnú postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. zamietol.

Senát rozhodol pomerom hlasov 3 za a 0 proti.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.